

Årsmelding for Musea i Nord-Østredalen, 1988. Museumssentret på Tynset.

Innledning

Det er gjort forsøk på at årsmeldinga skal følge samme disposisjon som *Handlingsprogram* for 1989, da det er lettere å følge med på hva som er gjennomført og ikke, men det vil nok ta litt tid før dette er samkjørt.

Organisasjon

Også i år bruker vi betegnelsen *Årsmelding for Musea i Nord-Østredalen Museumssentret på Tynset*. Tidligere har vi omtalt dette som årsmelding for konservatoren for Musea i Nord-Østredalen. Slik det var til å begynne med, var kon-

servatoren aleine, men etterhvert har det utviklet seg til å bli flere engasjerte og innblandet. Det har blitt en virksomhet som inneholder ulike spesialiteter og som har faglig ansvar for Museumsregionen Nord-Østredalen, derfor omtaler vi det nå som Museumssentret på Tynset, som skal være et service-senter for musea i Nord-Østredalen og kulturvern-virksomhet generelt.

Denne årsmeldinga behandler bare det som har skjedd ved eller er utført fra *Museumssentret*. for å få full oversikt må en også studere årsmeldingene for de enkelte musea.

Hovedbygningen på Ramsmoen. Museumssentrets kontorlokaler m.m.

Samrådsmøter

I 1988 er det holdt ett samrådsmøte, Ramsmoen 19. mai, av saker som ble drøftet på møtet kan nevnes: Virksomheten 1988, fordeling av fellesutgifter, budsjett, Årbok for Nord-Østerdalen.

Arbeidsutvalget

har bestått av Odd S. Grindal, Rendalen, Gerd Olsberg, Tyllidalen og Asbjørn Ryen, Os. Arbeidsutvalget har hatt ett møte. Av saker som er drøftet kan nevnes følgende: Budsjett 1988 og 1989, arbeidsoppgaver og bemanningssituasjonen 1988, fells brosjyre/avis og Årbok for Nord-Østerdalen.

Revidert budsjett

Budsjettet for 1988 balanserte med kr 714 600,-, av dette var bidraget fra Hedmark fylke på 486 000,-, en økning på kr 150 000,-, øremerket til kontorhold. Andre inntekter dekkes ved foto kr 30 000,-, overføringer fra de andre musea i NØ kr 27 000,-, tilskudd Tynset kommune til drift av Museumsparken og Ramsmoen kr 31 300,-, diverse inntekter og gaver kr 135 000,-.

For videre kommentar henvises til Regnskapet for 1988.

Bemanning

I løpet av 1988 har det vært engasjert mange personer til forskjellig aktivitet organisert av Museumssentret på Ramsmoen. Fra 1/1 ble det opprettet fast halv stilling som kontormedarbeider. Det er første ansettelsen sia opprettelsen av konservatorstilling i 1976.

Faste stillinger:

Per Hvamstad, Alvdal, konservator, ansatt 1976.

Aud S. Høistad, Rendalen, kontormedarbeider, permisjon 1/7-88 til 24.1. 89.

Engasjement; alle på deltid:

Rachel Haarseth, Tynset, fotomedarbeider.

Amunds Spangen, Røros, registrerings- og innsamlingsarbeid.

Helga Reidun Nesset, Alvdal, kontor, registrering.

Frøde Reppesgård, Tolga, handverker.

Torill Ormhaug, Røros, registreringsarbeid.

Trond Haagaas, Røros, registreringsarbeid.

Bjørn Bækkelund, Hamar, innsamlingsarbeid.

Preben Vogt-Svendsen, Røros.

Tom I. Lund, Tolga.

Erling Hillestad, Tolga.

Knut Strømshoved, Tynset.

Kjell Olav Strømshoved, Tynset.

Ole Cato Strømshoved, Tynset.

Bjarne Hyttemoen, Alvdal.

Per Hvamstad har hatt redusert arbeidstid på grunn av formannsvervet i NKKM.

Museumssentret har ikke hatt sivil tjenestepliktig i 1988. På oppfordring fra Kulturavdelingen i fylket er det satt opp liste over arbeidsoppgaver som kan løses gjennom sysselsettingstiltak.

Kontor/bibliotek

Biblioteket har hatt en tilvekst på 292, det meste av dette er bøker/hefter vi har fått i bytte for Årboka. Det meste av biblioteket er nå katalogisert og ordnet og derfor lettere tilgjengelig.

Det er journalført 200 utgående brev, mens det har kommet inn 435 sendinger.

Konservatoren har hatt ca. 100 kontordager, ekspedert ca. 1000 telefonsamtaler, svært mye av dette er for NKKM.

Samlingene/bevaring

Det har vært befariner ved samtlige museer, vi har også deltatt i styremøter m.m.

Det er arbeidet videre med planlegging av Tynset Bygdemuseum, Folldal Bygdetun og Ramsmoen.

Når det gjelder bevarings- og vedlikeholdsarbeid henvises til de enkelte årsmeldinger. Her nevnes bare noen stikkord: Hovedbygningen på Odden er malt, likeså inngangspartiet på Dølmo.

Riksantikvaren har gitt tillatelse til flytting av smie på Husantunet.

Kulturvernuttvalget i Norsk Kulturråd.

Hovedutvalget for Kultur og Fritid i Hedmark har vært på befaringer.

Innsamling/dokumentasjon.

Befaring og tilvekst.

Flere av musea har fått betydelig tilvekst i samlingene, alt vesentlig i form av gaver. Se nærmere under det enkelte museum.

Registrering

Ved flere museer er det drevet omfattende registrering, mange museer har en del restanser.

Registrering er utført ved:

Tylldalen Bygdetun.

Os Museum, Odden.

Vollan, Tynset kommune.

Tynset Bygdemuseum.

Sætersgårds Samlinger.

Alvdal Museum

Når det er mulig er vi også interessert i å registrere private samlinger, i 1988 ble Lensmannsarresten, Erlien, Tolga ferdigregistrert, dessuten ble ei samling med hodeplagg, innlånt av Alvdal Husflidslag, fotografert.

Fotografering

Fotobevaringsarbeidet har fortsatt etter samme opplegg som tidligere.

Avfotograferingsarbeidet har dette året vært mer omfattende enn forrige år.

Os	122	
Tolga	176	
Tynset	222	
Alvdal	238	
Folldal	708	
Rendalen	117	
Andre	39	
Sum	1622	mot 873 i 1987

Blant «andre» er ei samling bilder fra Røros. Det har vært avfotograferingsdager i Grimsbu, Hodalen og Narbuvoll.

I løpet av året er det også tatt mye nye bilder, under befaringer og ved spesielle dokumentasjonsoppgaver. Vi har nå ca. 27 000 nye opptak, det er en vekst på 1302 fra forrige år.

Lysbildearkivet har også vokst og teller nå 11 270 lysbilder, en vekst på 886 siste år.

Det er voksende forespørsel etter bilder, både repro og lån/bruk av lysbilder og nye svart/hvitt bilder.

Det er nå satt i gang arbeid med å lage lysbilde-serier av gamle bilder med tanke på undervisning, en del lysbilder lånes også ut til skolene.

Det er tatt opp video av høykjøring med «busklass og

skrin» i Lonåsen, fotograf Steinar Bendiksvoll, røros, med aktører fra Lonåsen og Tylldalen.

Aksjon muntlig tradisjon

Storarbeidet med dette skjedde i 1987, men ble fulgt opp en del i 1988, blant annet takket være en bevilgning fra Hovedutvalget for kultur og fritid i Hedmark og en del kommuner.

Ca. 20 personer er intervjuet, med tilsammen 30 lydband. Lydbandsamlinga teller nå ca. 100 band. Materialet vil bli utskrevet, redigert og gjort tilgjengelig etterhvert som tida tillater det.

Privatarkivprosjekt

Dette prosjektet fortsatte også i 1988, delvis kombinert med innsamling av muntlig tradisjon og kulturminneregistrering.

Utmark i Dalsbygda

Sammen med Os kommune, Utmarks konsulent og Kultursjef, fikk vi midler fra Landbrukets Utbyggingsfond til registrering av utmarksbebyggelse og slåtter i Dalsbygda.

Dette ble koblet sammen med Kulturminneregistrering og arbeidet med en Verneplan for seterbebyggelse i Dalsbygda.

Registrering av samiske kulturminner i Os har fortsatt med intervju, litteraturgjennomgang og noen befaringer.

Kulturminneregistrering

Arbeidet med oppretting av registrering av faste kulturminner har fortsatt, før materialet skal legges inn på data, arbeidet har såvidt startet. Vi er nå ferdig med Folldal og Eidskog, et temmelig omfattende arbeid.

Vi har også vært veiledere for kulturminneregistreringsarbeidet.

Kulturvernsaker i kommunene

Dette arbeidet øker i omfang og er en viktig del av opplysningsarbeidet innen kulturvern. Det har vært mye samarbeid med kommunene, særlig kulturkontorer og teknisk etat, men like mye med private eiere av verneverdige bebyggelse.

Vi fungerer som kontaktledd til Riksantikvar og Universitetets Oldsaksamling, og som konsulent overfor Landbruksbank og Husbank når det gjelder restaureringslån på

antikvarisk grunnlag.

Av aktuelle saker kan nevnes:
Tynset sentrum, Gata på Tolga, Folldal Verk.
I tillegg kommer hus i privat eie.

Utredning, forskning og formidling

Vi har skaffet fram materiale om kulturminner på *Gauldalsvidda*.

Publikasjoner

Årbok for Nord-Østerdalen kom ut i begynnelsen av desember, i et opplag på 1200, tilrettelagt av Smith Reklame. På grunn av økonomien ble Årboka noe mindre og enklere enn tidligere. Hovedtema var Kulturlandskap.

Følgende forfattere bidro: Amund Spangen, Arne Dag Østigaard, Per Hvamstad, Jorunn Fossberg, Kari Holte, Jenny Lillekroken, Tormod Rugsveen og Vidar Støen. Dessuten var det mye gamle bilder blant annet fra Unsetbrenna, som viste bureisingsbygda fra starten og fra Lonåsen omkring århundreskiftet.

Støtteannonser ble gitt av samtlige kulturstyrever i Nord-Østerdal og fire banker, ett forsikringsselskap og ett meieri. Til tross for at vi sender ut ca. 30 henvendelser om støtteannonser er det vanskelig å få inn slike.

Vi har vært med i arbeidet med fotoboka *Tolga på tvers fra øst til vest*, trykt i 1100 eksemplarer, tilrettelagt av Smith Reklame. Arbeidet skjedde i samarbeid med Tolga Historielag og Vingelen Kirke- og Skolemuseum.

Utstillinger

I løpet av året er det holdt flere utstillinger i Galleri Ramsmoen.

Riksgalleriet viste Kunst, kamp og solidaritet.

Kristian IV laget av Universitetsbiblioteket i Trondheim.

Gaver til Tynset Bygdemuseum.

Græpa kvinnfolk, kvinner i jordbruket, fotoutstilling under Landbruksuka.

Samtidsdokumentasjon av jordbruk på Hadeland.

Jakt, fangst, fiske, laget av Tolga U-skole.

Det ble også laget en fotoutstilling med bilder fra gamle Tynset under åpninga av Kulturhuset og vi formidlet en plansjeutstilling om Bjørnstjerne Bjørnson.

Vi deltok dessuten med utstilling av bilder under åpen dag på Vollan og laget fotoutstilling til 50-års jubileet i Unsetbrenna.

Galleri Ramsmoen.

Unni Lise Jonsmoens utstilling «Bygdedekor».

Arrangement

Vi deltok i åpen dag på Vollan.

Undervisning og foredrag

Det er innkjøpt videoutstyr til Ramsmoen, plassert i løa, som fungerer som undervisningsrom.

I løpet av året er det holdt en rekke orientering om museums- og kulturvernarbeid, blant annet SEFRAK-kurs, Dalsbygda Pensjonistforening, Tron Nærradio, Tynset 2000 - kåseri om Neby og Tynset sentrum, kåseri i Alvdal Mållag, møte med hovedutvalget for kultur og fritid, seterutflukt for Musea i Hedmark.

Vi har deltatt på befarings turer sammen med Hovedutvalget for kultur og fritid og Kulturvernutvalget i Kulturrådet.

Møter/utvalg/reiser

Per Hvamstad er fortsatt formann i NKKM, og har mye reisevirksomhet i den forbindelse. Museet mottar kompensasjon for dette. Han har deltatt på NKKM's årsmøte Alta - Honningsvåg - Sør Varanger.

Han er dessuten formann i Arbeidsutvalget for Restaureringsavdelingen ved Hedmarksmuseet, og deltok i studietur til Danmark, og har deltatt i Musea i Hedmark, seminar om Industriminnebevaring, seminar om Reiseliv, natur og kultur. En lang rekke museer og samlinger i Norge og Norden er besøkt.

Amund Spangen har deltatt i seminar om Privatarkiv og Kulturlandskap.

Samlet antall reisedager til befarings turer og møter antas å være ca. 60.

Tynset Bygdemuseum, Tynset Museums- og Historielag, 1988

Arbeidet med utbygging av Museumsparken har kommet et godt skritt videre.

Eldhuset fra Nystumoen har fått tak og grunnmur, arbeidet med peis og bakstuelle har kommet i gang.

Kvernhuset fra Åen, som måtte flyttes på grunn av veiutvidelse, er satt opp att, men mangler golv, grunnmur m.m.

Flytting av hus

Som kjent skal museet flytte flere hus til Parken for å gjøre den mer fullstendig. I løpet av året har nedtakingsarbeidet på Motrøbygningen kommet et langt steg videre, innvendig og utvendig panel er tatt ned og lagres i Museumsparken.

Tingstua på Neby er tatt ned og lagres i Museumsparken og tomte på Neby er ryddet.

Styret har holdt flere dugnader i Parken.

Fra Anders Motrøen har vi fått gammelt låvegolv og naturstein, steinen ble kjørt på dugnad.

Hugging og opprydding har det også vært gjort i Museumsparken i år. Særlig har vi tatt ut en god del på nedsida av restaurantbygningen, slik at det skulle bli bedre utsikt mot bygda.

På Ramsmoen er det bare gjort mindre arbeider

Innredning av WC i den gamle kjøkkeninngangen, for besøkende i fjøset, har begynt, montering av lys og vatn gjenstår.

Både Ramsmoen og restauranten i Museumsparken har vært bortleid til arrangement av andre.

Arrangement

Museumsparken var ikke åpen for omvisning i sommer, på grunn av planlagte anleggsarbeider.

Også siste år har det vært arrangert flere utstillinger i Galleri Ramsmoen:

Græpa kvinnfolk, Kvinner i jordbruket, fotoutstilling under Landbruksuka, dessuten en utstilling om dagens jordbruk på Hadeland.

Utstilling av gaver til museet, bare et lite utvalg av de rikholdige gavene museet har fått de siste åra.

Utstilling av fiskeutstyr, innlånt privat sammen med en utstilling laget av Tolga U-skole.

Dessuten har fjøset vært brukt av Riksgalleriet til en vandretstilling.

I Galleri Elgen hadde vi utstilling av bilder fra gamle Tynset.

Utstillingene på Ramsmoen er jevnt over godt besøkt, ca 750 er registrert.

Museumssentret på Ramsmoen (Musea i NØ) har i løpet av 1988 utført mye arbeid i Tynset. Arbeidet med innsamling av gamle bilder fortsetter, 22 er avfotografert i 1988, dessuten er det satt i gang arbeid med å ordne samlingene av gamle papirer som museet har, innsamling av muntlig tradisjon har fortsatt og sentret har organisert registrering av gjenstander for museet.

Museets samling av gamle bøker og papirer som delvis har vært oppbevart i Rådhuset, måtte flyttes og er nå oppbevart i arkivet i møkk-kjelleren.

Nevnes må også at det i Lonåsen er tatt opp en video om høykjøring, med busklass og skrin. Dessuten har vi deltatt i kulturvernarbeid i kommunen, i kommunal og privat regi.

Museumsarbeidere har i 1987 vært:

Kjell Olav, Ole Cato og Knut Strømshoved, bygningsarbeid i Museumsparken. Frode Reppesgård, Tom I. Lund og Preben Vogt Svendsen på Motrøbygningen og tingstua og Bjarne Hyttemoen på Ramsmoen.

Møteaktivitet

I tillegg til årsmøtet har laget hatt et fiskemøte med deltakelse av: Anders Johnsgård, Alf Eriksen, Bjarne Grandum, Ola Hauen, Ivar Sagbakken og Trygve Nesset.

Tynset Museums- og Historielag har i 1988 hatt 70 medlemmer, mot 65 forrige år.

Vingelen Kirke- og Skolemuseum. Årsmelding.

Styret har dette året bestått av:

Nils Røe, Aashild Westgaard, Anbjørg Heitman, Amund Røe, Halvor I. Jordet og Per Rønning, med sistnevnte som formann.

Museet var åpent på søndager og onsdager i juli. Johanna Normo var fast omviser. utenom åpningstidene har vi hatt besøk av busslaster blant annet fra Savalen. Det er mest Aashild som har tatt seg av disse.

For å holde museet litt mere åpent ble det sist sommer forsøkt en ordning med at pensjonister fra bygda satt vakt på dager utenom de faste åpningstider. Ordningen var frivillig og uten godtgjørelse, og den fungerte så bra at en må prøve å bygge videre på den. Besøkstallet siste år var 455 personer.

Det er vist en utstilling av skomakerutstyr og gamle sko.

Det er mottatt pengegaver på til sammen kr 1300,-. Fra Norsk Skogbruksmuseum har vi fått kopi av et elggevir som er funnet under graving på Stormyra (Gransletten). Alderen på geviret er nesten 8000 år.

Sikteutstyret som ble brukt ved deling av bjørkeskogen for 100 år siden er gitt til museet av Kjartan Moen og Olav Jordet.

Fra Amund Røe har vi mottatt skomakerutstyr og skomakermaskin. Gamle bøker har vi fått fra blant andre Solveig Vingelsgaard.

Sammen med Tolga Historielag og Musea i Nord-Østerdal var vi med på å utgi en billedbok med gamle bilder fra kommunen. Beoka fikk tittelen «Tolga på tvers fra øst til vest». Den var ferdig i november/desember og ble godt mottatt. Oddmund Oust var vår representant i redaksjonskomiteen.

Vår egen billedsamling har også i år en pen økning med verdifullt billedstoff.

Museets økonomi blir etter hvert strammere. Fylkestilskuddet (kr 25 000) er uforandret siden starten i 1976. Driftsregnskapet viser de siste år underskudd. Museet har derfor søkt Tolga kommune om midler til drifta.

Vingelen Kirke- og Skolemuseum.

Tylldalen Bygdetun. Årsmelding.

Styret har hatt følgende sammensetning siste år:

Gerd Olsberg, leder.

Eli Petra Lund, nestleder.

Inger Marie Negård, kasserer.

Lars Rønningen, styremedlem.

Odd M. Nordgård, sekretær.

Varamedlemmer: Jon Hokstad, Kjellaug Reiten, Per Solvang og Hjalmar Lund.

Bygdetunets venner har 60 medlemmer, hvorav 3 livsvarige. Det er siste år holdt 8 styremøter, to av disse sammen med olsokkomiteene. Leder og nestleder deltok på samrådsmøte på Ramsmoen våren 1988, og leder og sekretær deltok på et seminar om reiseliv, natur og kultur på Hamar på førjulsvinteren. Befaring av bygdetunets bygninger har vært holdt sammen med konservator Per Hvamstad.

Av vedlikeholdsarbeid som er utført, nevnes:

Kjerkestua har fått nytt tak. Det er planert og sådd rundt Tronshall, og det elektriske anlegget i Tronshall er satt i forskriftsmessig stand. Golv i stallen er påbegynt. Ellers er det utført en del småreparasjoner som utskifting av noen vindusruter og oppjekking av det ene buret. Det er også gjort en del rydding i Tronshall og i Prestgard'n, men her gjenstår det en god del som må gjøres.- Når det gjelder Tronshall, ser styret det som viktig å sette i stand og ta vare på huset slik det opprinnelig var.

Olsokspelet ble fremført tre ganger, med 754 betalende tilskuere. Både regi og rolleliste hadde gjennomgått store forandringer i år, og styret har inntrykk av at disse fornyelsene ble godt mottatt. Spelet ga et pent overskudd i år.

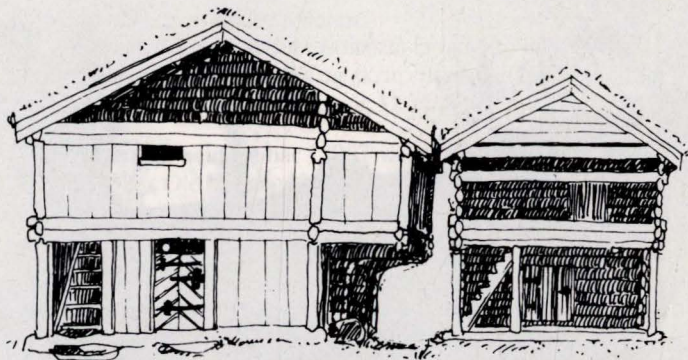
Tidebønnene i kjerka var også godt besøkt. I år kunne vi skilte med en «ekte italiensk» sanger sammen med de mer lokale munkene.

Utstillingen i Tronshall omfattet arbeider av følgende kunstnere: Per Lysgaard, keramikk, Gunhild Søgård, porselensmaling, Nils Bråten, neverarbeider, Erling Horten, kister, Edvin Eggen, trearbeider, Erik Røe, malerier og Edvin Hokstad med et svært spesielt bord.

Det var ca. 500 besøkende på utstillingen, og billettsalg og salgsprovisjon ga et lite overskudd til bygdetunet.

Peder Gulmoens notesamling er i løpet av siste år ordnet og katalogisert av Oddlaug og Kristian Horten.

Styret vil takke alle som har deltatt i komiteer, på dugnader, aktørene i spelet og andre som har hjulpet med store og små oppgaver. Vi er glade for den velviljen bygdetunet blir møtt med, og denne dugnadsånden er vi fortsatt i høy grad avhengig av for å kunne opprettholde aktiviteten i åra framover.

Årsmelding for Os Museum 1988

Styret har bestått av Tor J. Østvang, leder, med Marit M. Ryen, Svanhild Bakken, Tordis Nygård og Asbjørn Ryen som medlemmer.

Museet kom med på tilskuddsordningen for halvoffentlige museer fra 1988, med kr 25000,- til drift fra fylke/stat.

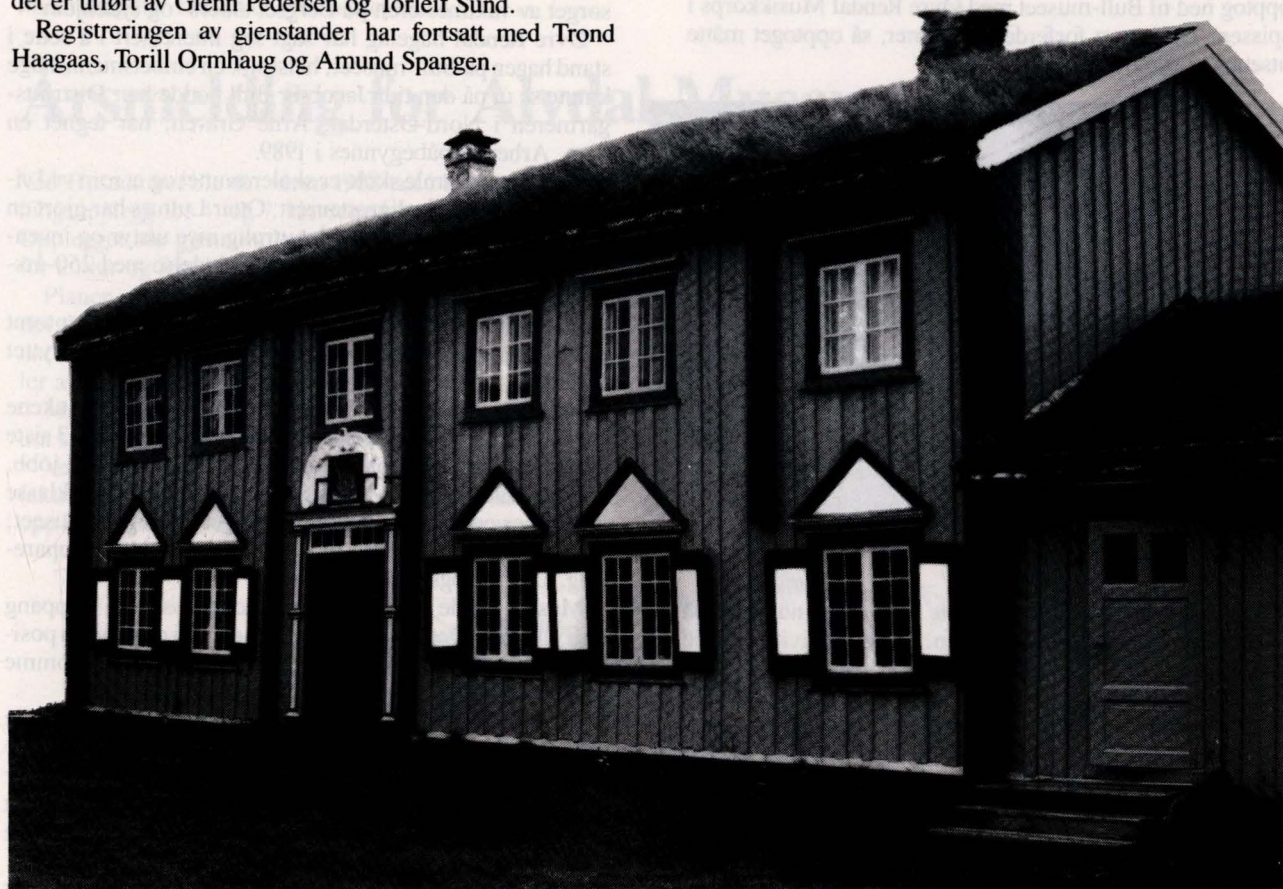
Hovedbygningen er oppattmalt etter anvisning fra Riksantikvaren, som også ga et tilskudd på kr 40000,-. Arbeidet er utført av Glenn Pedersen og Torleif Sund.

Registreringen av gjenstander har fortsatt med Trond Haagaas, Torill Ormhaug og Amund Spangen.

Anlegget på Odden var åpent for omvisning lørdag og søndag i juli, med Marit Odden som omviser, dessuten var det museumsdag den 23. august. Ca. 400 besøkte Odden-tunet.

Det er laget ny trapp ned til Brufossen kraftverk og arbeidet med kvernkall på kverna i Røbekken har begynt.

Styret har utført flere dugnader på Odden.

Hovedbygningen på Odden-tunet, nymalt i 1988.

Årsmelding for Bull-museet 1988

I 1988 ble det holdt 4 styremøter.

Lederen har deltatt på samrådsmøte for Musea i Nord-Østerdalen.

Det var «Liv i stuene» på museet søndag 17. juli. Bondekvinnelagene i Øvre og Ytre sto som arrangør også denne gangen. Arrangementet inngikk som en del av Rendalsuka 1988. Først var det gudstjeneste med liturgi fra ca. 1920. En del hadde her møtt opp i gamle drakter. Fra kirka var det opptog ned til Bull-museet med Øvre Rendal Musikkorps i spissen. Det var et forferdelig regnvær, så opptoget måtte utsettes ei stund.

Fra innvielsen av skolemuseet i gamle Berger skole.

Øvre Rendal Musikkorps spilte også noen nummer på museet før regnværet brøt løs igjen. Det var aktiviteter både ute og inne, men i det ustabile været er det naturlig at det kom færre besøkende enn i 1987. Det var synd for de dyktige arrangørene, som hadde lagt ned mye arbeid. Hvor mange som besøkte museet denne dagen, er ikke lett å si, for billettsalget måtte avsluttes da regnværet satte inn igjen for fullt.

Det ordinære besøkstallet (utenom Liv i stuene) var ca. 200 mindre enn i 1987. Billettsalget var 73 familiebilletter, 27 barn, 261 voksne og 136 i busser/skoleklasser, tilsammen ca. 650 besøkende.

Museet har også i 1988 mottatt flere gaver, men de er ikke

registrert. Noen av gavene nevnes spesielt:

- ★ Testamentarisk gave fra Vera Hansen, datter av avdøde Theodor Hansen, som var en venn av Jacob B. Bull. Gaven omfatter 16 bøker av Bull, delvis med dedikasjon fra forfatteren, og 13 innbundne årganger av Folkebladet (1887-1899), som Bull var redaktør for.

Plenklippingen utenom åpningssesongen ble i 1988 besørgt av vaktmesteren på Bergset alders- og sykehjem.

Øvre Rendal hagelag har sagt seg interessert i å sette i stand hagen på Bull-museet, helst slik en embetsmannshage kunne se ut på den tida Jacob B. Bull bodde her. Distriktsgartneren i Nord-Østerdal, Arne Graven, har tegnet en plan. Arbeidet påbegynnes i 1989.

Ved Berger gamle skole er skolerommet og et rom ved siden av i 2. etasje ferdigrestaurert. Ottar Lutnæs har gjort en kjenpejobb og har fått samlet utrolig mye utstyr og inventar. Dette museet åpnes i 1989, i forbindelse med 250-årsjubileet for grunnskoleloven.

I 1988 ble de siste formaliteter ordnet når det gjelder tomt til flytting av kvern og korntørke. Husene blir trolig flyttet i 1989.

Bull-museet var åpent i 6 uker i 1988. De første 3 ukene var Ingunn Løvold og Elisabet Mæle omvisere, og de 3 siste Nina Haugseth og Mona Mømb. Alle gjorde en god jobb.

Også i 1988 hadde vi besøk av flere skoleklasser. 3. klasse fra Berger og Fagertun hadde en meget fin dag på museet, der de foruten omvisning fikk se ysting, kinning og separering. De fikk også smaksprøver.

Museet hadde ellers besøk av skoleklasser fra Koppang og Tyllidalen. Det betyr mye for museet å gi de unge en positiv museumsopplevelse, slik at de kan få lyst til å komme igjen senere.

7. klasse ved Berger skole tok seg av vårpussen ute, og de fikk også omvisning.

Skoleutgaven «Vesleblakken og andre fortellinger» har vært en populær salgsartikkel. Den ble utsolgt i 1988, og det er tatt kontakt med Gyldendal Norsk Forlag for å få vite noe om mulighetene for opptrykk.

Styret vil få takke alle som har gitt gaver eller støttet museet på andre måter.

Årsmelding for Sætersgårds Samlinger 1988

Styret har bestått av Svein Midtdal, leder, og Peter Nytrøen, Randi Sagbakken, Jørgen Riise og Anders Erlien som medlemmer. Kari Aas Eng og Kari Gjeltten Bakken har fungert som museumslærere.

Torill Ormhaug, Trond Haagaas og Amund Spangen har fortsatt registreringsarbeidet på Dølmo. Det meste av gjenstandene på Dølmo er nå registrert. Museet har mottatt flere gaver, spesielt kan nevnes fra Petra Stobekken. Tolga historielag har skaffet et brannsprøytehus.

Leiligheten på Dølmo ble ferdig i 1988 og utleid, ellers er det malt og tjærebredd, inngangspartiet er oppattmalt av Glenn Pedersen.

Styret har sammen med ungdomsskoleelever og andre interesserte nedlagt mange dugnadstimer og ryddet og ordnet i de fleste hus på Dølmo.

Det har vært omvisning både i samlingene i skolen og på Dølmo, Nora Storbækken fungerte som omviser.

Årsmelding for Alvdal Museum 1988

Ved Husantunet ble det våren 1988 tatt i bruk et undervisningsopplegg for 4. og 7. klassene i grunnskolen i Alvdal. Opplegget ble gjennomført med tilskudd fra hovedutvalg for kultur og fritid, og må sies å være vellykket.

Planen er at disse to alderstrinn hvert år skal legge en undervisningsuke til Husantunet. Med dette blir Husantunet tatt mer aktivt i bruk og skolebarna får en fin innføring i deler av vår lokalhistorie.

Markeringa av Husantunets 30 år som kommunalt museum skjedde i august med åpen museumsdag på tunet.

Ved alle anlegga har vi fått utført en god del vedlikehold, faktisk alt vi hadde midler til å gjøre. Barkald skole er malt opp igjen, kverna er tjærebredd på nytt og der er også gras-

torva på taket rensket opp. Ved Husantunet er det utført flere mindre arbeider som det hastet med å få gjort.

Vi har spon til taket på Nuhus Garveri, og det ble kjøpt inn nødvendige materialer til taket, slik at arbeidet kan starte i 1989 forutsatt at vi får noen til å gjøre det.

På slutten av året fikk vi Riksantikvarens godkjenning til å flytte smia på Husantunet slik at den kommer på samme side av jernbanen som de øvrige husa. Dette bør også gjøres i 1989.

Innen kulturminneregistrering kom vi ikke så veldig mye lenger. Noen ble registrert, men mye av fotograferinga må gjøres på nytt da dette arbeidet ikke har tilfredsstillende kvalitet.

1 SOMMERSTUA
2 VINTERSTUA
3 STABURET
4 VET'LURET
5 BULOFTET

6 VET'LBUA
7 VEDSKÅLA
8 BRYGGERHUSET
9 BRUNNHUSET
10 STALLEW/
STALLØA

11 NYLØA
12 TRØSKLÅVEN
13 SAUEFJØSET
14 FJØSET
15 FJØSLÅVEN
16 DOEN
17 BADSTUA
18 SMIA

Årsmelding for Folldal Bygdetun

Styret har vore

Kirstine Prestmoen Tallerås, leiar (pers.v. Kirsten Engum).
Terje Breen, nestleiar (Kåre Kirkvold).
Åge Lohn (Martin Trondsgård).
Jon T. Ryfetten (Kjellaug Eiklid).
Marie K. Plassen (Aud Slåen).

Møte

Styret har hatt 3 styremøte: 7/3, 18/4 og 3/10, og har hand-sama 23 saker. 14/6 og 14/9 synfaring på Uppigard Streitlien.

Dugnad

22/3-24/3: vasking på Utstillingsrommet: 3 stk.
14/6: vasking i stugua på Uppigard Streitlien: 8 personar.

Representasjon

Leiaren Kirstine Prestmoen Tallerås har vore med på fyl-gjande:
15/8: Omvisning i Folldal m/ Kulturvernutvalet i Norsk Kulturråd.
25/8: Omvisning i Folldal m/ Kulturvernutvalet i Hedmark Fylke.

Utstillingar

Utstillinga i påska 1988 omfatta:

1. Gamle biblar
 2. Fotografar i Folldal gjennom tidene
 3. Gamle huguplagg
 4. Gamle votter.
- (3 og 4 i samarbeid med Folldal Husflidslag.)

Det var stor interesse for å låna ut gamle biblar, så det kom inn over 60 stk. Av huguplagg var det kring 110 stk. ut-stilt. Nokre av desse vart utlånt til utstillinga «På sneio» på Glomdalsmuseet i tida juni-november. Utstillinga på Utstil-lingsrommet var open 6 dagar: 27/3, 30/3, 2/4, 30/4, 7/5 og 1/6 og det var ialt 259 personar som var innom utstillinga. Elevar frå Verket Skole var der ein ekstrasdag.

Utstilling av gamle bilder

I samarbeid med historielaget og folkebiblioteket vart det arrangert ei utstilling av gamle bilder og gamle dokument i Grimshallen 13.-14. februar. Det var bra interesse for utstil-linga der Nedre Folldal Bondekvinnelag serverte kaffe og kaker. I sommarferien stod utstilling av gamle bilder frå gruvedrifta oppe i Gamle Realskulen.

Avfotograferingsdagar

Avfotografering av gamle bilder var på Grimsbu Camping 2. mars. Kring 100 bilder vart innfotografert. Vi rakk ikkje alle bildene den dagen, så dei vart avfotografert hjå Musea i Nord-Østerdalen seinare. Det har vore innlevert mange gamle bilder til avfotografering dette året. Møte vedr. gam-le bilder har vore 17. februar og 12. desember. Arbeidet med boka «Folldals-bilder II: Folldøler i kvardag og fest» går sin gang.

UPPIGARD STREITLIEN.

Arrangement

Dette året var det berre eitt arrangement på bygdetunet: Liv i stugun, søndag 24. juli. Vêret var ikkje det beste, grått og blåsande, så messa vart arrangert inne i Dovrestugu.

Folldal Husmorlag hadde teke på seg arrangementet, bå-de aktivitetane inne i stugun og matsalet. Dei hade laga til ei fin utstilling om spebarn, spebarnsklede, jordmødre m.m. Like eins var det oppe ei fotoutstilling om gammalt seterstell. Elles demonstrerte dei separering, ysting av raudost, strikking av rutahoser, binding av blomsterkransar m.m. Som ekstra godbit var det eit fantefylgje som kom til gards. 15-20 stk. var med, der både Vetl'-Magnus, Stor-Magnus, Bikkje-Fredrik og Karl Fant var med, det var hest og kjerrer, toraderar og fele, lensmannsbil og stor ståhei. Trass det dårlege vêret var over 400 personar innom portane på bygdetunet denne dagen.

Omvisning

Uppigard Streitlien var opent for publikum 3 dagar i veka frå 22. juni til 14. august. Opningsdagane var søndag, tors-dag og fredag kl. 11.00-17.00. Fast omvisar var Per Gunnar

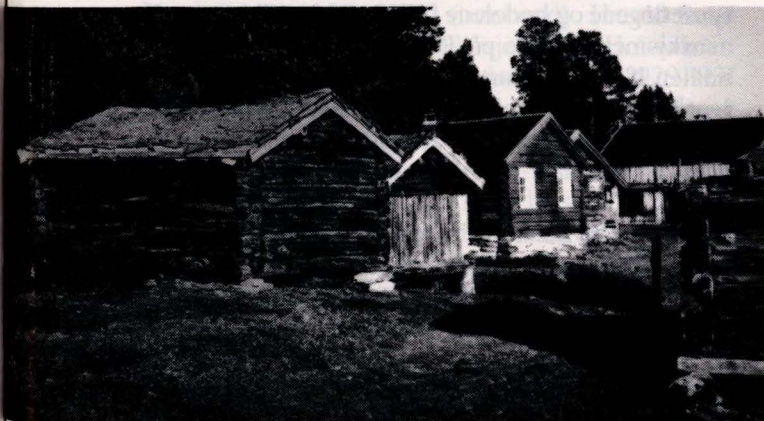
Plassen. Besøkstal: 426, herav 59 barn.

Gruvemuseet hadde opent for publikum for fjerde året på rad. Opningsdagane var måndag og tysdag.

Besøkstal: 29, herav 7 barn.

Uthuset

Arbeidet med det nye uthuset vart fullført på forsommaren 1988, slik at det stod klart til turistsesongen starta. På grunn av byggearbeidet og den nysådde plenen vart det ikkje arrangert jonsokfeiring på bygdetunet dette året. Arbeidet med uthuset var gjort av uteseksjonen v/ teknisk etat i kommunen.

I Streitlien Uppigard er (1989) satt opp to løer fra Dalåsen, som begynnelsen på en Folldals-gard. Ei av løene er såkalt «stavløe», en uvanlig konstruksjon i Folldal og Nord-Østerdalen.

FOLLDAL VERK.

Hausten 1988 vart det gjort ein god del arbeid på et gamle gruveanlegget. Det vart lagt nytt tak på låven og nytt spon-tak på trafo-kiosken. Også på det gamle badet vart det gjort ein del arbeid. Til dette arbeidet nytta ein ein del permitterte gruvearbeidarar frå Folldal Verk. Arbeidsleiar var Rogstad ved teknisk etat.

Frå Norsk Kulturråd fekk vi kr 100.000,- til restaurering av stigerboligen og brakke 20.

KVENNA I KVITA (Borkhus-kvenna)

Det er historielaget som har organisert dette restaurerings-

arbeidet i samarbeid med Folldal Bygdetun. Kvenna vart lafta oppatt vinteren 1987/88 og sett oppatt i Kvita som-maren 1988. Den nyrestaurerte kvenna er komen under tak og nytt torvtak er lagt på. Det har komme fleire økonomiske bidrag til kvenna. Leiar for dette arbeidet har vore Jon T. Ryfetten.

GAMLE HUS - TANGMOEN

Folldal Bygdetun overtok i 1988 to gamle hus i Tangmoen, ei tørrstugu og eit fjøs + ein tjurru-hjell. Givar var Inger Johanne Grimsbo.

LIV I STUGUN PÅ GLOMDALSMUSEET

Det var Folldal kommune sin tur til å vera med og arrangera «Liv i stugun» på Glomdalsmuseet. Dette skjedde søndag 21. august. Ein minibuss med 11 folldøler drog utover for å representera. Det vart koka myssmør på setra, baka flat-brød og rumbrod i eldhuset, vist treskjæring, spinning og karding + bregding av korgband og stongband i Olen-stua. Utanfor ei anna stugu var det binding av måssåkransar. I tillegg var det gratisservering av skjørøst og rumme. Pent vår, mykje folk og populært tiltak.

Gåver bygdetunet har fått i 1988

1. Skinnhit, to skinntasker: Minnie Aasagarden.
2. To gamle vaskemaskiner: Gunvor og Haldo Øien.
3. Bånkrakk m/ bord: Maria A. Plassen.
4. Gamal bibel (1700-talet): Sigurd Holen.
5. Gamal bibel: Per Lien.
6. Orgel (1. orglet i Folldals-kyrkja): Johannes Ryeng.
7. Gamal bibel frå Slåen skule: Klara Hansen.
8. Mjølskovl (1826): Ivar O. Eide.
9. Kardar: Elvira og Peder Randen.
10. Osteform: Torbjørg og Anton Korsvold.
11. Ullunderklede: Blæsterdalen.
12. Skokler + snikkarreiskal: Olaf Eriksrud.
13. Vaskemaskin, kinne, kokering, kolfat: Ola Folshaugsmoen.
14. Gamle biblar, bøker + gamal kjole m.m.: Johanna Løkken.
15. Voven jakke: Magnhild Rundtom.
16. Gamal frakk: Kari og Ola Garmager.
17. Spegel: Odd Brendryen.